

OGLAŠAJTE V
NAJBOLJSEM
SLOVENSLEM
ČASOPISU

Izvršujemo vsakovrstne
tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN
THE BEST
SLOVENE NEWSPAPER

Commercial Printing of
All Kinds

VOL. XXXVII.—LETO XXXVII.

CLEVELAND, OHIO, TUESDAY (TOREK), JUNE 15, 1954

STEVILKA (NUMBER) 116

Novi grobovi

LEOPOLDINA TERPIN

Po dolgi in mučni bolezni je večerj preminila na svojem domu poznana Leopoldina (Poldi) Terpin, rojena Durn, stara 63 let. Stanovala je na 843 Rondel Rd. Zadnjih osem mesecev je prebivala večinoma v postelji doma ali v bolnišnici, dokler je ni po večletnem bolehanju ugonobila kruta bolezen. Rojena je bila leta 1891 v Gradišcu pri Vipavi, odkoder je prišla v Ameriko leta 1920.

Tukaj zapuša žalujočega soproga Ernesta, doma iz Gorice, sina Alexander, sinaha Vero, vunka Donald in vnukinjo Lindo, ki je bila rojena par dni prej, dve sestri poznano Mrs. Louise Marmolya in Mrs. Amalija Kern, brata, splošno poznane družstvenega in kulturnega delavca, Joseph Durna, nečake in nečakinje, v stari domovini pa brata Franceta, dve polsestri, Josephine v Trstu in Francko šore na Slapu pri Vipavi, ter veliko drugih sorodnikov. Pogreb se vrši v petek zjutraj ob 9. uri iz pogrebnega zavoda Mary A. Svetek, 478 E. 152 St., v cerkev Marije Vnebovzete na Holmes Ave. ob 9.30 uri in nato na pokopališče Calvary. Truplo bo položeno na mrtvaški oder v sredo dopoldne ob 10. uri.

GEORGE BURAZER

Preminil je George Burazer, star 62 let, stanujoč na 2405 Bridge Ave. Rojen je bil v Dalmaciji, odkoder je prišel v Ameriko leta 1912.

Tukaj zapuša soprogo Danica, sina Walter v West Virginiji in hčer Mrs. Mary De Rosa v Providence, R. I. Pogreb se vrši v četrtek zjutraj ob 9. uri iz Golubovega pogrebnega zavoda, 4703 Superior Ave., v cerkev sv. Pavla in nato na pokopališče Calvary.

ROSE KOPORC

V St. Alexis bolnišnici, kjer se je nahajala štiri dni, je umrla v ponedeljek zjutraj ob 4. uri poznana Mrs. Rose Koporc, rojena Kovačič, stanujoča na 1022 E. 72 St. Večerja bi se morala podvreči operaciji. Doma je bila iz vasi št. Rupert na Dolenjskem. Bila je članica društva sv. Ane št. 4 S.D.Z., podr. št. 25 S.Z.Z. in Oltarnega društva cerkve sv. Vida. Soprog Joseph je umrl leta 1944.

Tukaj zapuša pet otrok: Edward, Mrs. Victoria Faletič Rudolph in Edwardburg, Mich., Mrs. Olga Urbas in Alberta, 17 vnukov in pravnuka, brata John (ki je oče councilmana John Kovačiča v 23. vardi), in v stari domovini pa brata Karla. Pogreb se vrši v sredo zjutraj ob 10. uri iz Grdinovega pogrebnega zavoda, 1053 E. 62 St., v cerkev sv. Vida in nato na pokopališče Calvary.

V zadnje slovo

Članice društva sv. Ane št. 4 S.D.Z. so prošene, da pridejo noč ob osmih in Grdinov pogrebni zavod, da izkažejo zadnje čast umrli članici Rose Koporc, v sredo zjutraj ob 10. uri pa da se po možnosti udeležijo njenega pogreba.

ZA OBNOVO KOREJE ALI ZA NOVO VOJNO NA KOREJI!

SEOUL, Koreja, 14. junija—Predsednik Južne Koreje Syngman Rhee na kak uspeh konference v Ženevi ni računat od vsega početka. Amerikance je pozival, naj njihova delegacija čimprej zapusti Ženevo. Vsaki dan novih razgovorov in pogajanj znači novo izgubo ameriškega ugleda v svetu, predvsem pa v Aziji. Vprašanje zedinjene Koreje je na konferenci v Ženevi propadlo. Rhee je napovedal Korejcem, da pride čas, ko bodo morali biti pripravljene tudi na smrt. Južni Korejci bodo vdrlji v severno Korejo, ker je to edini način in sredstvo, da se Koreja zopet združi.

Kakšna je moč južnokorejske armade? Po ameriški cenitvi se ta armada ceni na 600 do 640 tisoč mož. Armado je postavila na noge Amerika, ki jo tudi vzdržuje in preskrbuje z orožjem in municijo. Če bi bili na Koreji normalni časi, bi se ta južnokorejska armada lahko znižala na 200,000 mož, v tem številu pa bi se lahko vzdrževala s sredstvi iz južne Koreje.

Združeni narodi so izračunali, da bodo potrošili za obnovo Južne Koreje v naslednjih petih letih \$1,930,000,000. V tej vsoti je zapaden znesek \$1,240,000,000, katerega bi plačala Amerika sama! Predvideno je, da bi bila obnova končana v letu 1958 če...

Prvo je vprašanje miru in vojne. Drugo, če bi predsednik Syngman Rhee bil dostopen tujim nasvetom. Združeni narodi mu namreč očitajo, da zahteva preveč tuje pomoči, da dopušča inflacijo domače valute, črno borzo, da imajo gotove domače organizacije privilegirano stališče in da s svojo vlado, s svojimi pomočniki in domačimi tehničnimi strokovnjaki ni sposoben, da bi držal južno korejsko industrijo, kakor je zamišljena, v obratu.

"FRANCOSKI ANGEL"—NI ANGEL?

PARIZ, 14. junija — Bolniška strežnica v trdnjavi Dien Bien Phu Terraube, ki se nahaja sedaj v Parizu, je pisala še pred padcem trdnjave komunističnemu poveljniku pismo, v katerem mu je čestitala za rojstni dan. Zakaj je to storila? Sama trdi, da zgolj z ozirom na položaj ranjenih in trdnjavi, da bi imela poveljnika na svoji strani. V Parizu pa so odkrili, da je njen brat Henri zaposlen pri levičarskem tedniku "L'Observateur." (Torej praksa, znana v Ameriki, da naj nekdo odgovarja tudi za politično pristaštvo svojega sorodstva!)

IN DRUŽINA LANIEL?

PARIZ, 14. junija — Joseph Laniel, ki je moral odstopiti kot predsednik francoske vlade, ima brata Rene Laniela. Kakor Joseph, je tudi Rene industrijalec s to razliko, da stoji Rene pred finančnim polomom svojega podjetja.

Francoskim senatorjem in poslancem je po posebnem zakonu prepovedano, da bi izrabljali svoj položaj. Če gre za privatne stvari, naj se v pisnih nihče ne sklicuje na položaj poslance ali senatorja. In Rene Laniel, ki se nahaja kot privatni podjetnik pred finančnim polomom?

Svojim upnikom je poslal pismo, v tem pismu pa se je označil kot "Rene Laniel, brat Josepha Laniela, predsednika ministrskega sveta francoske republike."

Prestala operacijo

V Euclid-Glenville bolnišnici, kjer je srečno prestala operacijo, se nahaja Mrs. Mary Matoh, soproga oskrbnika Grdinovega pogrebnega zavoda na Lake Shore Blvd. Prijateljice jo lahko obiščejo, mi ji pa želimo skorajšnjega okrevanja.

PO TEJ POTI SPORAZUM NI MOGOČ!

Ameriški kongres ima pred seboj predlog za odobritev kredita v znesku \$100,000,000, ki naj bi se porabil za notranjo antikomunistično propagando v komunističnih državah. Propaganda naj bi vabila te državljanke, da bežijo ven v čim večjem številu in da se pridružijo antikomunistični armadi v zapadnem bloku. Tam bodo preskrbljeni, tam se bodo tudi večbali. Trdi se, da je prišlo v zadnjih letih več kot 11,000 političnih beguncev na ozemlje Zapadne Nemčije.

In protikrepi Sovjetske zveze ter drugih komunističnih držav? Za kogar so zvedeli in če je ta imel važno besedo, so poslali za njim odposlanca, da se nad njim maščuje. Obmejni predpisi so poostreni. Poostren je nadzor nad železniškim in pisemskim prometom, poostrena pa je tudi domača kazenska zakonodaja. Nekatero državo sovjetskega bloka so določile smrtno kazen že za tiste, ki samo skušajo pobegniti.

Občni zbor

Nocoj ob osmih se vrši letna seja dramskega zbora Ivan Cankar v prizidku Slov. nar. doma na St. Clair Ave. Vhod bo s Addison Rd. Vabi se vse člane in članice, nekdaj in sedanje igralce in igralko, da se udeležijo. Po seji bo serviran prigrizek.

Krožek št. 2 P. S.

Jutri, v sredo se vrši redna seja krožka št. 2 Prog. Slovenk v navadnih prostorih Slov. nar. doma na St. Clair Ave. Pričetek ob 7.30 uri. Vabi se članice, da se udeležijo v polnem številu.

Če zaspiš za volanom

John Jelenič, star 35 let, stanujoč na 349 Halle Drive, Euclid, se nahaja v bolnici. Tja je bil prenešen v nezavestnem stanju. Preteklo je pet ur, predno so ga mogli identificirati. Zdravniki so mu morali dati 53 šivov, da so spravili kožo na glavi v normalno stanje, tako je bil potolčen.

Jelenič je med vožnjo na Warrensville Center Road zadel v brzojavni drog. Vračal se je od prijateljskega sestanka, ob vožnjo zaspal in izgubil oblast nad volanom. Njegovo stanje ni kritično.

Iz bolnišnice

Mr. John Muzga, p. d. Opaldan, se je po 15-mesečnem bivanju v Mestni bolnišnici povrnil na dom na 6424 Spilker Ave., kjer bo bival začasno. Je pod stalno zdravniško oskrbo in na 13. julija bo odpotoval v staro domovino za stalno. Nastanil se bo v rojstni vasi Ravnoberg št. 6, fara Prežganje. Z njim bo potoval tudi Mr. Mike Zupančič iz 6026 St. Clair Ave., ki bo šel tja na obisk.

Bolezen

Prejšnji torek je nagloma zbolel za srčno kapjo poznani čevljar v Euclidu, Mr. John J. Gabrenja iz Ivan Ave. Odpeljan je bil v Euclid-Glenville bolnišnico. Obiski začasno niso dovoljeni. Mr. Gabrenja je dolgoletni tajnik društva Cleveland št. 126 S.N.P.J., katerega članstvo je prošeno, da pride v nedeljo dopoldne na sejo v navadnih prostorih, ker se bo izvolilo novega tajnika. Mr. Gabrenja želim, da bi se čim prej zdrav povrnil v krog svoje družine!

V Parizu se lovijo okrog nove vlade; sestavlja jo levičar Mendes-France

V ŽENEVI DELO POČIVA, V INDOKINI HUDI BOJI

PARIZ, 14. junija—Radikal Pierre Mendes France je dobil od predsednika republike Rene Cotya nalogo, da sestavi novo francosko vlado. Kdo je Mendes France? V političnem pogledu bo dovolj, da omenimo, da je bil v letu 1936 minister v vladi Leona Bluma, znanega francoskega levičarja, ki je takrat sestavil vlado iz vrst tako imenovane Ljudske fronte.

Teoretično je Mendes France zelo podkovan, izsolan in ima za seboj odlično civilno kariero. O njem se govori, da je bil po dovršenih šolah najmlajši francoski advokat, ki je izvrševal prakso. Da je bil potem, ko se je spustil v politiko, najmlajši francoski poslanec in ki je postal član vlade, tudi najmlajši francoski minister. Sedaj je star 47 let.

Program Mendesa France

Mendes France je svojo politiko, če jo bo imel priliko izvajati, označil kratko s temi besedami: Novi ljudje, nove metode! Kolonialno politiko označuje za stvar preteklosti. Kolonialni sistem je bil aktualen v prejšnjem stoletju. Francija naj se torej sprijazni, da so dnevi kolonialnega gospodarstva minuli.

(Francija ima svoje kolonije tudi v severni Afriki. Do sedaj smo slišali, da so se domačini upirali, njihovi napadi pa so bili namenjeni večinoma mestom in krajem, ki so sedeži francoske kolonialne oblasti.

Očividno ohrabreni po komunističnih uspehih v Indokini, so domačini v francoskih severnoafriških kolonijah v Maroku in v Tunisu začeli napadati naselja, kjer so samo francoski prebivalci, tudi samo kmetje, tudi samo trgovci ali delavci. Upor se je torej razširil na "deželo.")

Ali bo koalicijska bivše francooske Ljudske fronte podprla Mendesa France sedaj, ko je kriza v Indokini na vrhuncu? Ali se bodo francoski levičarji odrekli francoskemu kolonialnemu posestvu?

Krvavi boji v Indokini

Gre za severovzhodni del Indokine, znan pod imenom rokavskega izliva Rdeče reke in glavne mesta Hanoi. Komunisti hočejo pretrgati vse prometne zveze z mestom Hanoi, da bi preprečili vsak francoski dovoz badi hrane ali municije temu središču. Raztrgali so železniške proge v dolžini nekaj milj, vsa njihova strategija pa gre za tem, da se bo komunistična armada prehranjevala s pridelki te pokrajine, z drugimi besedami — komunisti računajo, da bodo z Hanoi okolico vred zavzeli še pred žetvijo.

Posnemanje vzgleda osvobodilne vojne

Prebivalstvo imenovane pokrajine je deloma prestopilo h krščanstvu. Krščanske verske sekte imajo svoje močne naselbine, razne zavode in učilnice. Položaj tega prebivalstva se redko omenja. Verjetno prava slika ne bi šla v račun niti Francozom, niti njenim zaveznikom. Zato poročila v uradnem dnevnem tisku o stanju v teh naselbinah redno izostajajo. Eno od teh poročil pa se glasi:

Molotov kliče Edena

ŽENEVA, 15. junija — Večera je angleški zunanji minister Anthony Eden zavzel odločno stališče. Ali se v Ženevi kaj napravi, kaj pogovorimo ali pa pojedimo vsi skupaj domov. Danes je sovjetski zunanji minister Molotov povabil Edena na nujni sestanek. Pričakujejo novi sovjetski predlogov.

Države, ki so se bojevale na Koreji, se bavijo po svojih zastopnikih v Ženevi z mislijo, da izročijo korejsko vprašanje nazaj Združenim narodom v rešitev.

ZADNJE VESTI

Zopet vroče in vlažno. S to razliko, da bo vroč tudi večer. Najvišja temperatura bo 92 stopinj, najnižja pa 72 stopinj. Morda bodo nevihte z grmenjem. Enako vreme se napoveduje za jutri.

V Washingtonu so danes zjutraj krožile vesti, da je vojska v Guatemali dala predsedniku republike Arbenzu Guzmanu ultimatum, da tekem današnjega dne pristopno odstopi. Guzman je po teh vesteh pripravljen odstopiti, hoče pa garancijo, da se njegovim političnim prijateljem ne zgodi ničesar slabega.

V Washingtonu so danes potrdili vest, da je državni tajnik John Foster Dulles pripravljen, da umakne ameriško pomoč Franciji in Italiji, da pa se z Londonom že razgovarja kako naj se zapadna Nemčija oboroži sama zase, seveda z ameriško pomočjo.

V bližini Phoenixa, Ariz., so našli zavoje z denarjem. Ta denar pa je odkupnina \$75,000, katero je plačal trgovec Smith za svojo ugrabljeno ženo. Računajo, da ni nobenega primanjkljaja.

Politično senzacijo ima Trenton, N. J. Bivši republikanski guvernator Harold Hoffman je za časa, ko je imel razne javne službe in bil tudi guvernator, prilastil si na nepošten način iz javne blagajne \$300,000. Pred svojo smrtjo je diktiral svoji hčerki Adi pismo, katerega vsebina pa naj bo javljena šele po smrti. To se je tudi zgodilo in na tiskovni konferenci je sedanji demokratski guvernator Robert Meyner pojasnil zastopnikom tiska zadevo pokojnega guvernatorja Hoffmana. Baje je hčerka z ostalim sorodstvom pripravljena, da se bo denar povrnil odkoder je bil nepošteno vzet.

Med Turčijo in Pakistanom

ANKARA, Turčija, 13. junija — Pakistanski predsednik vlade Mohammed Ali je sklenil s turško vlado dogovor o skupni obrambi obeh držav. Pri tej priliki je bilo napovedano, da bo prišlo med obema državama do ožjega sodelovanja tudi na drugih poljih.

(Ideja bloka turških držav je tudi ideja Washingtona. K zvezi Turčija-Pakistan, kateri imata prebivalstvo muslimanske vere, naj bi pristopila tudi država Iran, kjer je prebivalstvo enako po večini muslimansko. Tako Turčija, kakor Pakistan bosta dobili potrebno orožje in vojaško opremo od Združenih držav. Dobava tega blaga, tako je bilo najavljeno v Washingtonu, se bo celo pospešila.

(Turčija ima svojo posebno politično in obrambno zvezo tudi z Jugoslavijo in Grčijo).

Na obisku

Iz Orlando, Fla., je prišla na obisk nekdanja Clevelandčanka, Mrs. Agnes Lovelock. Tu ostane par tednov. Prijateljice jo lahko obiščejo pri sestri Mrs. Regina Beno na 1419 E. 51 St. Dobrodošla!

STRAŠNE ZIME

Zima je bila od nekdanj velik sovražnik človeštva. To pa je bilo v tisti dobi, ko še ni bilo industrije, ko je bilo segrevanje človeških bivališč zelo primitivno; tedaj, ko so bile hiše zelo slabo grajene in rudnikov še nihče ni izkoriščal. Poleg tega pa so bile zime, kot to trdijo zgodovinarji, tudi veliko bolj ostre kot danes. Velikokrat se je zgodilo, da je led na rekah odnesel mostove ali pa kar cela naselja ob obali. Po vsej Evropi so po cestah ležali mrtlički, ki jim je mraz pretrgal življenje. Oglejmo si, kaj pravijo kroničarji o hudih zimah v preteklosti.

Leta 544 in 547 so bile zime tako ostre in mraz tako strašen, da so bili prebivalci prepričani, da se svetu bliža konec zaradi ledu, mraza in snega. Po vseh zahodnoevropskih veletokih je bil led debel več kot en meter, ptice niso mogle več letati in so iskale zavetja v človeških naseljih. Leta 1124 je bila v zapadni Evropi zopet strašna zima. Zapisano je ostalo, da so v nekem kraju jegulje zapustile ribnike in poiskale zavetja v kavičih. Francoski kroničarji pravijo, da je bila leta 1400 v severozahodni Franciji taka zima, ki je do tedaj še nikoli niso doživeli. Na tisoče in tisoče trupel je ležalo vsepovsod raztresenih, nihče jih ni pokopal, kajti zemlje ni bilo mogoče kopati, bila je trda kot diamant. Vasi so bile vkovane v led, ki je tedaj odnesel poznani Novi most in več hiš okoli njega.

Taka zima se je ponovila v Parizu 1544. leta. Mraz je bil tako hud, da so gostilničarji s sekirami sekali sodove in potem zmrznjeno vino prodajali kar na kilogram. V 17. stoletju, kot izgleda, ni bilo tako hudih zim; še leta 1776. leta se je zopet pojavil mraz, temperatura je padla pod 30 stopinj. Seina je zmrznila po vsem svojem toku in nosila ogromne količine ledu v morje, tako da je bila morska površina

pokrita z ledom 8 km na široko. Kljub vsem varnostnim ukrepom so poštné kočije zmrznile s konji in potniki vred kar sredi ceste.

Zgodovinsko znana je strašna zima 1812. leta, ki je mnogo doprinesla k porazu Napoleona v Rusiji. Tedne in tedne je bila temperatura izpod minus 37 stopinj. Na deset in deset tisoče njegovih vojakov je našlo na ruskih stepah smrt. Zanimivo je, da je bila zima 1941—42, ko je Hitler bil pred Moskvo, še hujša in temperatura še nižja; na toplomeru so zabeležili minus 50 stopinj.

Take so torej bile zime v preteklosti in letošnji mraz jim je bil precej podoben. Vendar se je oster polarni mraz, ki je vdrl tudi v Jugoslavijo, pričel že umikati in ozračje se počasi segreva. Kljub temu pa v Franciji še vedno zabeležijo smrtne primere zaradi mraza. V največji meri so to brezposelni brezdomci, ki kljub hudemu mrazu morajo tavati po ulicah, ker nimajo nikjer prostora, da bi se vsaj malo ogreli.

Nove angleške potniške ladje

Nagel napredek zračnega prometa v drugi svetovni vojni je močno vplival tudi na pomorski promet, na potniške ladje, njihov obseg, opremo in hitrost. Nič ne kaže, da bi katera koli država v prihodnje gradila velike potniške ladje, kakršna je "Queen Elizabeth" s 83,000 tonami ali 81,000 tonska "Queen Mary." Izdatki za takšno ladjo so namreč preveliki in brez državne pomoči je nobena družba ne bi mogla zgraditi. Stroški za "Queen Mary" so znašali 1.1936 "samo" 5,250,000 funtov, zdaj pa bi znašali najmanj 20 milijonov.

Največja, v Angliji do konca druge svetovne vojne zgrajena potniška ladja je "Caronia" s 34,000 tonami. Zgradili so jo za družbo "Cunard" leta 1948. To je pravzaprav največja jahta

sveta, saj je po krasnem zelenem frupu podobna jahti. "Caronia" je nekoliko manjša od nove ladje "Mauretanie," dograjene tik pred vojno. Z njo so med vojno prevažali vojake in vojne potrebine. Za tema dvema so največje linijske ladje angleške trgovinske mornarice.

Po vojni pa so se ladjedelnice odločile za 20,000 do 30,000 tonske linijske ladje. Nove ladje, ki jih izdelujejo zdaj za promet med Veliko Britanijo in Kanado za družbi "Cunard" in "Canadian Pacific Steamships" bodo 22,000 tonske. Prva, ki bo vozila po reki St. Lawrence do Montreala, bo "Saxonia." Prvo potniško ladjo, ki bo dobila ime "Empress of Britain" po sloveči 42,000 tonski linijski ladji istega imena, potopljeni leta 1946, so začeli graditi lani septembra.

Skupna značilnost novih linijskih ladij srednje velikosti je velika udobnost v turističnem razredu. Na ladiji "Empress of Britain" bo v turističnem razredu prostora za 900 potnikov, v prvem pa samo za 150. Gospodarji ladjedelnic in ladijskih družb so spoznali, da ne bodo mogli tekmovati z zračnim prometom, če ne bodo voznine znatno znižali. Tudi ladij, ki bi se odlikovale z veliko hitrostjo, ne kaže več graditi. Kdor namreč hoče hitro kam prispeti, potuje z letalom. Na ladiji pa hoče človek imeti vse udobnosti, vožnja po morju naj bo čim prijetnejša.

Ladje za južnoafriško in avstralsko plovo so nekoliko večje od ladij za severnoatlantsko, nobena pa nima nad 37,000 brt. Dve sta po 29,000 ton in na vsaki je prostora za 272 potnikov v 1. razredu in za 480 v turističnem. Vsaka prevozi 9655 kilogramov dolgo pot v dveh ted-

neh. Najnovejša potniška ladja družbe "Orient" je 29,000 tonska "Orsova," ki je letos marca odpeljala iz londonskega pristanišča v Avstralijo.

Od drugih linijskih ladij se razlikuje po tem, da nima jambra. "Iberio" so spustili na morje v začetku letošnjega leta. Omeniti je treba še dve novi angleški potniški ladji "Himalayo" z 28,000 in "Crusan" s 24,000 tonami. Vse te ladje se odlikujejo s tehničnimi pridobitvami, udobnostjo in praktično razdelitvijo prostorov.

ODKRIVANJE RUDNIN IN KRAJEVNIH ZNAMENITOSTI NA DOLENJSKEM

Zemlja na Dolenjskem je še zelo malo raziskana. Ne vemo, kaj skriva v svojih nedrjih. Le tu in tam izkoriščajo manjše količine premoga in v zadnjem času v nekoliko večji meri kremenčev pesek v novomeškem okraju. Ni pa nobenega dvoma, da ima zemlja tudi na Dolenjskem še kaj drugega. Železno rudo so kopali na Dolenjskem že v davnih časih in je bilo tudi večje topilnic, kot na primer na Kučerju pri Podzemlju, v Gradcu, na Dvoru in drugod.

Nad Dolžem pod Gorjanci je bila nekoč steklarna (Glažuta). Za to steklarno so nekje v bližini kopali tudi premog. Premog so zasledili v večjih ali manjših količinah tudi na drugih krajih po vsej Dolenjski. V Beli krajini je že pred vojno med Zagorčadecem in Podgoro takratna Trboveljska premogokopna družba odkrila premogovo žilo, pozneje jo pa spet zasula. V hribu nad Brezovico, pod vasjo Pririgelj, je prav tako neki privatni podjetnik vrtil v hrib za sledjo prav kvalitetnega premoga. Ta

rov je še danes odprt. Sledovi rude so po vsej Beli krajini; pri Brezniku, občina Dragatuš, so še vidni rovi, kjer so kopali železno rudo za topilnico v Gradcu. Takih sledov je veliko tudi v Suhli krajini.

Za pravilno usmerjanje industrije je zelo važno poznavanje zemlje in njenega bogastva. Raziskava sama je posel geologov, vendar lahko pri tem pomaga prav vsak domačin. Potrebno je samo, da vsak, ki ve za kakšno rudnino ali najde kaj posebnega, to sporoči gospodarstveniku svetu pri Okrajnem ljudskem odboru, ki bo poskrbel, da se bo raziskalo in ugotovilo, kaj je tam v zemlji, v kakšni količini in kvaliteti.

Koliko je na Dolenjskem samo neraziskanih jam, prepadov in podzemeljskih votlin, ki so bogate s kapniki in drugimi značilnostmi! Tudi take in podobne znamenitosti moramo odkrivati in ohranjati.

V Belo krajino bo letos prišla večja skupina geologov in drugih strokovnjakov, ki bodo raziskovali geološki sestav zemlje in razne zanimivosti. Na zadnji seji Okrajnega ljudskega odbora Crnomelj so posebej povabili vse odbornike, da sporoče gospodarstveniku svetu znana in neznanah nahajališča rud in druge posebnosti zemlje, ki jih ljudje poznajo.

(Dolenjski List)

DROBNI PODATKI

V novem mestu se je v tednu 17. aprila rodilo 23 otrok, in sicer 13 dečkov in 10 deklic.—Poročili so se: Franc Franko in Franciška Mirtek, Milan Kukovec in Gabrijela Knafeljc, Janez Šmalc in Terezija Ilaš.—Umrla sta Peter Kobe, otrok, in Marija Repovž, gospodinja.

V Crnomlju sta se poročila Martin Majerle in Marija Matel-

ko.—Umrla sta gospodinja Marija Novak iz Jerneje vasi in Ana Spehar iz Dolnje Pakle.

V Celju se je od 12. do 19. aprila rodilo 40 otrok, in sicer polovica dečkov in polovica deklic.—Poročili so se: Slobodan Mavrič in Ivana Zalokar, Avgust Belcer in Marija Golež, Jožef Germačnik in Antonija Mrakovčič, Mojmir Druškovič in Ida-Nadica Ošlovnik, Avgustin Jeseničnik in Ivana Apat Janez Pungaršek in Rozalija Mikša, Franc Vrunč in Jožica-Antonija Špiler, Anton Vetrin in Ljudmila Višner, Stjepan Pratekar in Nada Puh, Jožef Križnik in Jožefa Koren, Vincencij Apnar in Marija Romih, Janez Klanšek in Karolina Umek, Franc Guček in Angela Dobovišek, Franc Kmetec in Marija Mohorko.—Umrla so: Franc Klemen, 32 let; Terezija Rakef, 81 let; Alojzij Zupanc 42 let; Stanislav Očko, otrok; Cecelija Rožič, 84 let; Jožef Golež 55 let.

V celjskem okoliškem okraju se je od 12. do 19. aprila rodilo 14 otrok, in sicer 8 dečkov in 6 deklic.—Poročili so se: Jožef Bovha in Rozalija Alegro, Franc Lever in Neža Koprivšek, Jožef Leber in Ljudmila Povše, Pavel Dobrotinšek in Neža Kožuh, Anton Kostanjšek in Barbara Milošič.—Umrla so: Alojz Mastnak, star 33 let; Frnc Rataje, otrok; Jožef Tacer, 63 let; Ana Ažman 87 let; Blaž Ramšak 45 let; Mihael Povše 61 let; Ema Kovačič 79 let; Ivan Culk, 75 let; in Marija Vrečar 85 let.

V NAJEM

DVE OPREMLJENI sobi se odda v najem poštenim fantom.

Vpraša se na 1110 E. 72nd St. — EN 1-8254

KORL PRI SPRAŠEVANJU

Ko se je Korl ženil, ga je župnik pri spraševanju pobaral, zakaj dajo človeka pred smrtjo v sveto olje.

"I kaj ani sami tega ne vejo?"

"Jaz že vem," je odgovoril župnik, "a zanima me, če veš ti."

"Nu ja, bom pa povedal. Z olem ga namažejo zatu, da se bulj lahko hudič zmuzne!"

CISTO PO ITALIJANSKO . . .

V Neaplju je 70-letni Luigi Cioffi na trgu zagledal svojega starega sovražnika, 80-letnega Gennaro Carella, potegnil pištolo in sprožil 15 strelcov. Sele ko je izpraznil ves okvir, se mu je mogla približati policija in ga razorožiti. Ugotovili pa so, da od vseh 15 strelcov ni Carella zadel nobeden.

HIŠE NAPRODAJ

HISA ZA ENO DRUZINO SE PRODA

7 sob, fornec na plin, garaža, klet pod vso hišo. Zimska okna in mreže. Dobi se na zahtevu tudi pohištvo.

Vpraša se kadarkoli na 971 EAST 76th STREET

19701 South Lake Shore Blvd. v fari sv. Križa

Nov zidan bungalov s 5½ sobami; ena spalnica, pršna kopel in stranišče na prvem nadstropju; kopalnica obita z ilovnatimi ju. Dve garaži in dovoz. Cena \$26,000.

ploščicami na drugem nadstropju. Se tudi zamenja.

KOVAC REALTY
KE 1-5030 960 E. 185 St.

RAZNO

For your VACATION welcome to

CHRISTIANA LODGE

Slovenian Resort

The Hotel has 30 rooms with connecting show e.r.s. Central dining room, with American Slovenian cooking. All sports, private beach, boating and fishing. Cater to overnight guests. 260 miles from Cleveland. Located on U. S. 112. Write for folder.

CHRISTIANA LODGE

Dominik and Agnes Kravovec, prop.

Rt. 1, Box 175, Edwardsburg, Michigan Phone 9126 F5

(RUZENA SKERLJ)

ANGLEŠKO SLOVENSKI SLOVAR

DRUGA IZDAJA

JE KONČNO DOSPEL.

Dobi se pri

August Kollander

6419 ST. CLAIR AVE. CLEVELAND 3, OHIO.

Cena s poštnino je \$5.25

TVRDKA KOLLANDER IMA NA ZALOGI TUDI

SLOVENSKO ANGLEŠKI SLOVAR BERILO

ter DR. F. J. KERNOVO (DR. KOTNIKA)
Naročite se na te knjige, preden zaloga poidel

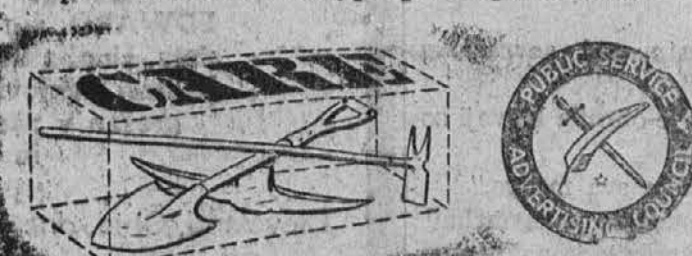
KEEP HER WARM...BUT KEEP HER PROUD

Before the bombs came, her needles flew as quickly—as ably—as your own grandma's. But now—when a sweater, socks, or a shawl might ward off freezing cold—this Korean grandma has no needles. Has no wool.

Yet you can give them to her for just \$10. You can put the warm wool—some 2¼ pounds of it—in her hands. You can set the needles flying again, set her smiling proudly, with CARE.

And \$7 more of your CARE money will send someone the yardage for a suit—a dress of cotton, plus precious buttons, needles, thread

—even the laundry soap needed to wash them. CARE uses your dollars carefully. CARE is completely non-profit. And, because CARE buys in big lots, every dollar goes further. Send what you can (even \$1) to CARE, New York. Or stop in at your Railway Express Office. No shipping charges or duty.

SEND YOUR MONEY TO "CARE" NEW YORK OR GO TO YOUR RAILWAY EXPRESS OFFICE

ZA OHLAJEVANJE

V TEH VROČIH DNEH, PRIDITE K NAM ZA

FINE VENTILATORJE (fans),

DOKLER JE ZALOGA.

OBLAK FURNITURE CO.

6612 St. Clair Ave.

HE 1-2978

V vsaki slovenski družini, ki se zanima za napredek in razvoj Slovencev, bi morala dohajati

Enakopravnost

Zanimivo in podučno čtivo

priljubljene povesti

HENRY BORDEAUX

POŠTENA ŽENA

ROMAN

(Nadaljevanje)

Zasmejala se je, medtem ko je trak drsel z vablivo okroglega rame. Sedla je in si ogrnila šal, ki ga je držala v roki. Zaradi tega se je užalostila, toda medtem ko je sedel za mizico, je opazil, da čipke služijo bolj za to, da o pravem času pokažejo roke in vrat, kakor pa da jih skrivajo.

"Ali veste," je vprašala, "kdo bo večerjal z nama?"

"Ali ne bova sama?"

"Pogrnili so za štiri."

Gospa Ferrière je prišla k njima vsa blesteča. Sama je pokazala njuno mizo svojemu spremljevalcu, pohlevnemu in začudenemu gospodu Artenu, bivšemu uradniku.

"Vidite, tule!"

Saj ji je mož ob odhodu zamrmral obenem s čestitkami k njeni lepoti: "Poskušila bova večerjati skupaj." Dobesedno je

vzela ta dokaz ljubezni, kajti ljubila ga je še kot zaročenca, po petih letih zakona, z dvema otrokoma.

Oblečena je bila v belo svilo. Labodje bel obvis se je ratezal ob životcu in se skoraj prelival v medlo belino kože, ki je skozi njo prosevalo omrežje modrih žilic. Njena poročna obleka je ne bi napravila nedolžnejše in skromnejše, kakor jo je ta večerna obleka. Velika, vitka in s ponosno držo je nosila na obrazu in telesu tako dostojanstveno sramežljivost, kakor jo dajejo ženskimi portretom angleški slikarji. Iz vseh njenih kretanj je dihala odkritosrčnost; pod gostimi, črnimi lasmi se je v luči odražal njen čisti obraz s temnomodrim pogledom, ki so ga na pol zakrivala dolge trepalnice.

Pozdravila je gospo de Cheran s tem, da je lahko naklonila glavo, in gospod Artene, ki se je zanimal samo zanjo, je rekel njenemu možu z nasmeškom:

"Nihče ne dvori srečnim ženam. Samo stari gospodje imajo to prednost, da so njihovi kavaleriji."

Nadaljeval je, kakor bi odgovarjal mislim gospe de Cherranove:

"Tudi zelo lepe žene moški malo oblegajo. Lepota, prava lepota je nedostopna kakor čednost."

Lice gospe Ferrièrove je obila rdečica; zardela je kakor deklica. Berta de Cheran, ironična in mačja, jo je opazovala z jezo nad njeno prisotnostjo in skušala pomnožiti svoje prelesti. Pavel, ki ga je motila ženina zakonska ljubezen, je nalival šampanjca in skrbel za dobro postrežbo. Bistroidni Artene pa se je kljub letom razmahnil in spravljal malo družbo v dobro voljo s svojo strastjo do razpravljanja.

"Ali verjamate, da možje sovražijo izgubljanje časa? Zato napadajo samo slabo branjene trdnjave."

"So pa tudi presenečenja," je rekla nezadovoljna Berta.

"In tudi nepredvidene zapreke," je odvrnil stari gospod, opazujoč mlado ženo in Pavla Ferrièra.

Gospa de Cheran, ki je razumela namigavanje, pa je hotela razburiti Germano Ferrièrovo, ki je le na pol poslušala in se malo menila za te govornice.

"Slabosti žena," je rekla, "spravijo moža na dober glas."

"Naše spoštovanje," je povzel gospod Artene, "vas dviga tako visoko, da vas višje več ne more."

Pavel je posegel vmes z advokatskim stavkom, ki ga je s smehom izgovoril:

"Naše hinavsko spoštovanje postavlja v moralni lestevici dvorljivega moža in pošteno ženo v enako višino."

Bivši uradnik je presenečeno pogledal mladega moža:

"Dvorljiv mož ne v tistem smislu, kakor vi mislite."

"Ne, toda beseda je zelo točna."

Raztreseno je gospa Ferrièrova brskala po krožniku z rusko salato, gospa de Cheranova pa se je igrala s šalom. Gospod Artene se je zdel poparjen, ko je rekel:

"Vi greste nad sovražnika, moj dragi."

Berta se je obrnila k svoji sosedu:

"Sovražnika sva medve."

Stari gospod se je nasmehnil:

"Naš sovražnik je naš gospodar."

In ker je rad razpravjal, je zasnoval teorijo:

"Pavel, prijatelj, ne zametujte v svojih sodbah nikdar moških in ženskih strasti, kajti moška in ženska narava sta različni. Samo mi imamo samoglavost, ki je vedno pripravljena, da vzkripi ali da umre."

"Ta je pa lepa," je ugovarjala Berta.

"Toda žena nas brezmejno prekaša v ljubezni. Strast jo vso prevzame, mi pa ji često ne damo niti srca niti duše." Gospa de Cheran se je ujezila:

"To je neumno . . . seveda udobno za vas!"

"Kaj je sosedo vprašala, kako misli o tem, je Germana Ferrièrova v zadregi zardela in odgovorila:

"Na te stvari nisem nikoli mislila."

"Ženske nas ne razumejo," je nadaljeval gospod Artene. "Mož, ki ljubi neko žensko, si lahko želi še druge, zaljubljena žena pa misli samo na svojo ljubezen."

"Vedno nas imate za norca," je vzkliknila Berta.

"In prav zato lahko nezvest mož ostane še vedno dober, ne more pa nezvesta žena ostati poštena."

Gospa Ferrièrova je sladko in zmagovalno pogledala svojega moža in ta pogled je pomenil:

"Ta stariček je bedak."

Bedak pa se ni več ustavljal. Sam sebi je zagotavljal:

"Čisto jasno! Žena lahko odpušči svojemu možu, mož pa svoji ženi ne odpušča."

"In čemu?" je goreče ugovarjala Berta, medtem ko je narnica njenega životca znova zdrnila in odkrila ljubko oblo ramo. "Ne razumem razlike."

"Mož, ki odpušči, ne more pozabiti."

"Nekateri pa le pozabijo," je menil Pavel brez osebnega prepričanja.

"So tudi taki, ki zapro oči. So

še celo taki, ki izkoriščajo uspehe svoje žene. Vendar imate prav, da moževa poštenost v ljubezni ni takšna kakor ženina."

Da ne bi predolgo molčala in bolj iz vlnudnosti kakor iz zanimanja, je gospa Ferrièrova vprašala govornika:

"In žena? Ali mislite, da lahko pozabi?"

Gospod Artene jo je pogledal s prijazno radovednostjo:

"Brez dvoma! In včasih nezvestega še bolj ljubi!"

"Ah!" je rekla Berta, ki je videla v vsaki teoriji samo sebe. "Če bi mene mož varal . . ."

"Kaj bi napravili?" je vprašal Pavel, ki ga je ta neverjetna misel zabavala. In gospod Artene je odgovoril:

"Ušli bi."

Berta ga je udarila s pahljačo po prstih.

Od mize so se dvigala mlada dekleta in njihovi častilci, ki jih je vabil glas gosli.

"Peljal vas bom na plesišče," je dijnal bivši uradnik in ponudil roko gospe Ferrièrovi. "Človek vaših let mora biti nor na valčke."

Skoraj zmedeno je odgovorila dražestna Germana:

"Hvala, gospod. Rada sem plesala samo s svojim možem in zdi se mi, da to sedaj ni primerno."

Ob prvih zvokih orkestra je Pavel odplesal z gospo de Cherranovo. Prva se je upehala ona, ali pa se je samo pretvarjala, prosila je počitka:

"Zelo dobro se bova počutila tam v kotu cvetnjaka."

"In kotiljon?"

"Semkaj naju ne bodo prišli iskat. Od tod tudi lahko gledava, ne da bi naju opazili. Trojna ograja gizdalinov in klepetulj naju varuje tega vrveža in klepeto."

"Ali ne boste več plesali?"

"Rajši koketiram."

Zasmejal se je:

"Jaz sem se že odvalil."

"Res je," je rekla zasmehljivo, "vzoren mož! To je najbolj varno. Bežim, že bežim."

Zadržal jo je lahko, ker sploh ni nameravala oditi:

"Počasi! Ali niste slišali gospoda Artena? Samoglavost je dovoljena. Vi se odlikujete s tem, da jo lahko privabite."

"Jo lahko tudi odpodim!"

"In kako?"

"Tega vam ne bom povedala."

"Da, vi mislite, da s tem, da vam jo spolnim."

V enem gibu ji je šal zdrnil s ramen in jih odkril.

"Ne varjamem," je dejal resno.

Njune male predrznosti so ju sčasoma opojile. Že dva tedna, od tistega občudovanja vzbujajočega govora dalje je mladi mož z zanimanjem sledil zvičajnim poskusom ljubke žene, ki ga je odlikovala s posebno pozornostjo.

Presrečen v svojem čustvenem življenju, se je z rahlim obžalovanjem spominjal svojih nekdanjih uspehov. Na deželi ni nikdar priložnosti za toliko pustolovščin.

"Vaš gospod Artene," je nadaljevala, ko je uživala spričo njegove zmede, "prav nič ne razume o ženah. Tudi one so lahko muhave in samoglave."

"Samo nekatere imajo to prednost," je pripomnil popustljivo.

"Ali sem jaz ena izmed teh?"

"Gotovo."

"Na čem pa to vidite?"

"V vaših očeh. Njihov pogled je navadno miren. To je pogled nevažne in navadne ženske. Hipoma pa zablete kot demanti, ki jih nosite na prstih, kadar posije nanje žarek svetlobe. Nato njihov blesk ugasne. To je blisk: treba ga je zajeti, ko hiti

mimo. Medtem ko strastne ženske . . ."

"Strastne ženske?"

"Njihov pogled je bolj korprneč. Zge, vaš pa se leskeče." Bila je zadovoljna in zdela se je, da se hoče zbrati. V cvetnjaku so dehtele rože, iz odprtega salona so prihajali k njima zveki godbe in se mešali z vonjem španskega bezga in mimoz.

"Ta valček je sijajen," je mrmrla s pol zaprtimi očmi. "Priden se konča, mi priznajte svoje ljubezne. Saj umirate v želji, da mi to poveste."

Sledil je vsem gibom njenega telesa in zamrmral z mehkim glasom:

"Ali hočete? No dobro: ljubim vas."

Vsa je vzdrhtela in tako trepetajoča mu je še bolj ugažala. "Ah! To je vaša izjava?" (Dalje prihodnjica)

NAZNANILO IN ZAHVALA

Globoko užaloščeni in potrth src naznanjamo vsem sorodnikom in prijateljem tužno vest, da je umrla naša ljubljena soproga, dobra, skrbna mama in draga sestra

1894

1954

Kristina Urankar

rojena STOPAR

Zatisnila je svoje mile oči dne 10. maja 1954.

Pogreb se je vršil dne 13. maja iz pogrebnege zavoda Joseph Zele in sinovi v cerkev Marije Vnebovzete na Holmes Ave. ter od tam po opravljani slovesni zadušnici in pogrebnih obredih na Calvary pokopališče, kjer smo jo položili k večnemu počitku v naročje materi zemlji.

Blagopokojna je bila rojena 29. avgusta 1894 leta v vasi Dobravlje na Primorskem. Bila je članica društva Kras št. 8 S.D.Z. in podružnice št. 10 Slovenske ženske zveze. V Ameriko je prišla 1920 leta.

V dolžnost si štejemo, da se tem potom iskreno zahvalimo vsem, ki so položili tako krasne vence cvetja k njeni krsti. Ta dokaz vaše ljubezni do nje nam je bil v veliko tolažbo v dneh smrti.

Srčno zahvalo naj sprejmejo vsi oni, ki so darovali za sv. maše, ki se bodo brale za mir duši pokojnice.

Našo globoko zahvalo izrekamo vsem, ki so dali svoje automobile brezplačno v poslugo za spremstvo pri pogrebu.

Dalje hvala vsem, ki so prišli kropiti in se posloviti od pokojne ko je ležala na mrtvaškemu odru, in vsem, ki so jo sprejmi na njeni zadnji poti na pokopališče. Hvala nosilec krste.

Lepa hvala čst. duhovščini cerkve Marije Vnebovzete za podelitev sv. zakramentov za umirajoče, za opravljene cerkvene obrede, za spremstvo in molitve na pokopališču.

Srčna hvala članicam Slovenske ženske zveze in članicam društva Najsvetejšega Imena za molitve.

Enako hvala lepa pogrebnemu zavodu Joseph Zele in sinovi za vzorno voden pogreb in najboljšo vsestransko poslugo.

Prav posebno zahvalo izrekamo vsem, ki so nam stali na strani, in nas tolažili ter nam bili v pomoč ko nam je tako nenadno smrt ugrabila drago pokojnico. Hvala vsem, ki so nam izrekli osebno ali pismeno svoje izraze sožalja. Bog vam plačaj za vse! Ljubljena soproga, mama in sestra! Kruta smrt je tako nenadno pretregala nit Tvojega življenja, da nam je težko doumeti to težko izgubo. Zaprla si svoje oči in prenehalo je biti Tvoje blago srce, a Tvoja duša je odšla k Bogu, da sprejme plačilo za vse, kar si dobrega storila v življenju. Mi se Te bomo vedno spominjali z ljubznijo v molitvi dokler se ne snidemo na kraju večnega miru in blaženstva—nad zvezdami!

Spavaj mirno večno, nezdramno spanje!

Zalujoči ostali:

FRANK, soprogo
KRISTINA, hčerka
FRANK, STANLEY in WILLIAM, sinovi
ANGELA KALIN, sestra
V stari domovini zapuška dve sestri in brata
ter več sorodnikov

Cleveland, Ohio, dne 15. junija 1954.

Naznanilo in zahvala

Globoko potrth naznanjamo, da je umrl naš ljubljeno očje

JOHN KAVČIČ

Premilil je dne 11. maja 1954.

Pogreb se je vršil dne 14. maja iz pogrebnege zavoda Joseph Zele in sinovi v cerkev Marije Vnebovzete na Holmes Ave. ter od tam po opravljani sv. maši na Calvary pokopališče, kjer smo ga položili poleg njegove žene, naše ljube matere k večnemu počitku.

Rojen je bil 26. decembra 1875 leta v Žirih nad Škofjo Loko.

V dolžnost si štejemo, da se tem potom iskreno zahvalimo vsem, ki so položili vence k njegovi krsti.

Hvala vsem, ki so darovali za sv. maše, ki se bodo brale za mir njegovi duši. Našo zahvalo naj sprejmejo vsi, ki so dali svoje automobile za spremstvo na pokopališče, vsem, ki so ga prišli kropiti ko je ležal na mrtvaškemu odru, in vsem, ki so ga sprejmi na njegovi zadnji poti na pokopališče.

Lepa hvala tudi čst. g. g. duhovnom Victor Cimperman in Mathias Yager za molitve, opravljene sv. mašo in pogrebne obrede. Hvala tudi pogrebnemu zavodu Joseph Zele in sinovi za lepo voden pogreb.

Končana je Tvoja zemeljska pot, dragi očje. Nisi mogel preboleti izgube svoje družice, naše mame, ki je umrla v januarju letos. Odšel si za Njo in sedaj počivata skupaj na veke združena. Mi se Vaju bomo vedno spominjali v molitvi do konca naših dni.

Zalujoči ostali:

KATHERINE ČESEN in MARY STIMAC,
hčeri
EDWARD, sin
zeta, sinaha in vnuki ter več sorodnikov
V stari domovini sin IVAN, ki je bil pogrešan v zadnji vojni, sinaha, vnuki
in več sorodnikov

Cleveland, Ohio, dne 15. junija 1954.